

קידוש בשעה השביעית

שבת קיט, ב

תניא ר' יוסי בר יהודה אומר שני מלאכי השרת מלווין לו לאדם בע"ש מבית הכנסת לביתו אחד טוב ואחד רע וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושלחן ערוך ומטתו מוצעת מלאך טוב אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו.

שבת קכט, ב

אמר מר יקוז דם ... בתלתא בשבתא מאי טעמא לא, משום דקיימא ליה מאדים בזווי. מעלי שבתא נמי קיימא בזווי כיון דדשו ביה רבים שומר פתאים ה'.

רש"י שם

דקיימא ליה מאדים בזווי. שמזל מאדים משמש בו בשעות זוגות, ומזל מאדים ממונה על החרב ועל הדבר ועל הפורעניות והזוגות קשין שהן רשות לשדים כדאמר בפסחים (ד' ק:): והפורעניות מוכנין.

שצ"מ חנכ"ל סדר השעות כשנתלו המאורות והמזלות, שעה ראשונה של ד' בשבת שימש **שבתאי** ובשניה **צדק** ואחריו **מאדים** ואחריו **חמה** ואחריו **נוגה** ואחריו **כוכב** ואחריו **לבנה**, נמצאו ז' המזלות לז' השעות, וחוזרים חלילה לעולם. נמצא בסדר זה לעולם סימני מזלות המשמשין בתחלת לילי השבוע **כצנ"ש חל"ם** מוצאי שבת שעה ראשונה שלו כוכב תחלת ליל שני צדק וכן בסדר הזה.

רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ג

ו גלגל התשיעי שהוא מקיף את הכל חלקוהו החכמים הקדמונים לשנים עשר חלקים, כל חלק וחלק העלו לו שם על שם צורה זו שתראה בו מן הכוכבים שלמטה ממנו שהם מכוונים תחתיו. והם המזלות ששמותם. טלה. שור. תאומים. סרטן. אריה. בתולה. מאזנים. עקרב. קשת. גדי. דלי. דגים.

עולת שבת סי' רעא

כתבו האחרונים דיקדש קודם שנכנס מול מאדים לתחלת ליל שבת. דתחלת ליל שבת משמש מזל מאדים, וסמאל מושל עליו, ובשעה אחרונה של ערב שבת משמש מזל צדק, ומלאכו צדקאל, והם שני מלאכים שאמרו חז"ל אחד טוב ואחד רע. והנה טוב שלא יקבל את השבת בקידוש בממשלת הרע רק בממשלת הטוב, והרע בע"כ יענה אמן. ואם לא קידש מבעוד יום ימתין עד שיעבור מממשלת מאדים ויקדש.

שוע"ר סי' רעא

ג יש נזהרים שלא לקדש בשעה ראשונה של הלילה (דהיינו שעה שביעית אחר חצות היום עיין סי' תכ"ח), אלא או קודם הלילה או לאחר שעה תוך הלילה, לפי שבשעה הראשונה הוא מזל מאדים וסמאל מושל עליו. וכבר נתבאר שלכתחלה יש לו לקדש מיד בבואו מבית הכנסת מבעוד יום.

מחצית השקל שם

אך סדר הלוחן אינן שעה זמניות אלא שעות ההשואה, א"כ דברי תקוני שבת אינן אמורים אלא בזמן שיום ולילות שיום שתחלת שעה שביעית מן שעות ההשואה ... בזמן שאין יום ולילה שיום ליתא לדברי תקוני שבת, כן נראה לפענ"ד.

שוע"ר הל' שמירת גוף ונפש

ו אין להקזיז כי אם בראשון בשבת וברביעי ובערב שבת אבל לא בשני ושלישי וחמישי.

אגרות קודש חי"ב אגרת ד'מב

במ"ש אודות הזהירות שלא לקדש משעה 6-7 בערב שבת, הנה מובן הכוונה לשעה בת ששים רגעים, כי חילוך המזלות שוה הוא בקיץ ובחורף, וגם בחצות היום אין חילוק בין המקומות שבדרום ובצפון, ובמילא שעה הששית היינו שש שעות שוות לאחר חצות היום.

אגרות קודש חי"ג אגרת ד'שצא

ד) הנזהרים מלקדש כו' עפמשי"כ בשו"ע אדה"ז סרע"א סי"ג ושואל לחשבון השעות בזה, שנסתפק בהמענה שלי. – וא"י המקום לספק: שליטת כל מזל הוא שעה של ששים מינוט, והסדר בזה ע"פ המבואר בפרש"י שבת (קכט, ב, ובכ"מ), ולכן הנ"ל הוא בשעה שביעית - משעות הנ"ל - אחר חצות היום, כלשון רבנו הזקן שם, וחצות הוא באמצע בין נה"ח ושקה"ח כמובן.

(ה) מש"כ שבאה"ק ת"ו אין נזהרים בזה, הנה אם הוא מנהג מקובל שם, י"ל הטעם שמלכתחילה לא קבלוהו (והרי גם בשו"ע שם דייק בלשונו: יש נזהרים כו' וכבר נת' שלכתחילה יש לו לקדש מיד כו' - אף שלפעמים יהי' זה בשעה הנ"ל). והטעם להעדר קבלת מנהג זה (אפילו כשאין זה מיד בבואו כו') - י"ל משום דשומר מצוה לא ידע דבר רע (ראה שו"ע רבנו סתנ"ה סעיפים טו-טז).

יגדיל תורה ח"ז ע' 15

בהיותי ביחידות אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א שאלתיו אם נזהרים אצלינו בזה, וענה שבליובאוויטש (היו) נזהרים בזה. מען גייט נאכן זייגער אבער מען היט זיך (ה"ר משה ע"ה לברטוב).

עבודת הקודש ע' טז

בענין המבואר כאן סי' כג, ישנם תמיד חילוקי דיעות בין אנ"ש בכוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א; ובמילא חילוקי דיעות איך לנהוג.

יש אומר דהכוונה - שש שעות אחר חצות האמיתי, כמשמעות הלשון "האמצע בין נה"ח ושקה"ח".

וי"א דהכוונה שש שעות אחר חצות לפי שעונינו (שעה 12:00), כמשמעות הלשון "מען גייט נאכן זייגער".

וי"א דהכוונה - שש שעות אחר חצות האמצעי - כמבואר כאן בסי' כג.

יגדיל תורה חכ"ז ע' ע

לכאורה הי' צ"ל - שש שעות אחר חצות האמיתי, "האמצע בין נה"ח ושקה"ח" (דלכאורה קל לאדם לדעתו - כשהחמה בראשו).

והכוונה ע"פ שראיתי נוהגין* - שש שעות אחר חצות האמצעי.

(* עמא דבר. בבית אדמו"ר, ולאח"כ מה שראיתי בבית כ"ק מו"ח אדמו"ר - היו בלאה"כ מקדשין זמן רב לאחר שעה השביעית.

יגדיל תורה חכ"ז ע' קכא

בשעות המזלות חושבים התקופות והמולדות (פדרי"א פ"ו ופ"ז, עירובין נ"ו סע"א, רש"י שם, ברכות נ"ט רע"ב), והתקופות משתוות זו לזו ... וכן המולדות משתוות זו לזו.

יגדיל תורה חל"ד ע' קז

וכמעט מפורש כן במ"ש בשו"ע אדה"ז (סרע"ג סי"ג): "שלא לקדש ... דהיינו שעה שביעית אחר חצות היום ע"י סי' תכ"ח". והגם שאין אנו יודעים מה כתב רבינו בסי' תכ"ח, מ"מ בטושו"ע שם לא נזכר כלום מנד"ז, ובודאי הכוונה למ"ש בלבוש שם, לגבי תקופות ומולדות, דלא אזלינן בזה בתר "שעה ראשונה של הלילה", אלא חושבין השעות מחצות היום. וכיון שאדה"ז ציין כאן לשם, א"כ בודאי ר"ל שהחשבון שזה בשניהם.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מצו"ב עלי ההגהה של קובץ יגדיל תורה

לחדשים כסלו-טבת.

שלום דובער לויץ

נ.ב.

בענין המבואר כאן סי' כג, ישנם תמיד

חילוקי דיעות בין אנ"ש בכוונת כ"ק אדמו"ר

שליט"א; ובמילא חילוקי דיעות איך לנהוג:

~~יש אומר דהכוונה - שש שעות אחר~~

~~חצות האמיתי, כמשמעות הלשון "האמצע בין~~

~~נה"ח ושקה"ח" (דלכאורה קל לאדם לדעתו - כשהחמה בראשו).~~

~~וי"א דהכוונה שש שעות אחר חצות~~

~~לפי שעונינו (שעה 12:00), כמשמעות~~

~~הלשון "מען גייט נאכן זייגער".~~

~~וי"א דהכוונה - שש שעות אחר חצות~~

~~האמצעי - כמבואר כאן בסי' כג.~~

ע"פ
גמ'
נומ' /